

STERKE VERHALEN VAN MENSEN MET EEN
HANDICAP • SEPTEMBER 2014 • 11

Een commissie die
prioriteiten bewaakt
**Iedereen
gelijke kansen**

Flexibel Aanbod
Meerderjarigen
**De vraag
van de klant
komt
centraal**

Veilig vervoer
**De uitdagingen
in de mobiliteit**

Platform-K en het
KIP werken samen

Cultuur met een grote C

Goed op koers

Na een deugdloze vakantie zult u al gemerkt hebben dat de politieke kaarten geschud zijn. De nieuwe Vlaamse regering is volop aan de slag. Voor het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin komt dezelfde man aan het roer: minister Jo Vandeuren. Zo kan het beleid in de welzijnssector op een consequente manier voortgezet worden. De lijnen van het Perspectiefplan 2020, dat een verhoogde deelname in de samenleving van personen met een handicap vooropstelt, kunnen zo verder uitgestippeld worden.

Maar er is zeker al een verandering in gang gezet, zowel in denken als in doen. Dat tonen we in deze st*rk. Op pagina 8-9 kunt u het interview lezen over FAM, het Flexibel Aanbod Meerderjarigen dat de focus verlegt van de structuren naar de mens. FAM sluit naadloos aan bij de vraaggestuurde zorg. Op pagina 12-14 besteden we aandacht aan het onderwerp inclusie, omdat we ervan overtuigd zijn dat dit een belangrijke schakel is om in de toekomst beter en begripvoller te kunnen samenleven. Tot slot toont het verhaal over Platform-K en het KIP op pagina 16-17 dat personen met een handicap steeds meer tonen wat ze waard zijn bij 'het grote publiek'. Dat was ook het geval op de Special Olympics die op 9 september in België plaatsvonden. Het VAPH droeg zijn steentje bij om dit evenement een duwtje in de rug te geven.

Ondertussen blijven we meedenken en bijsturen om de zorg op maat verder uit te bouwen. Wij stimuleren elke mogelijke vernieuwing en verbetering, maar waken er tegelijkertijd over dat de ondersteuning en de zorg op een correcte manier worden toegewezen. Daar speelt de Regionale Prioriteitencommissie een cruciale rol in. Op pagina 18 kunt u lezen hoe de commissie alles in het werk stelt om elk dossier grondig en fair te evalueren.

Vol vertrouwen gaan we het najaar in om verder te werken aan een beleid dat personen met een handicap een nog betere toekomst kan geven.

James Van Casteren,
Administrateur-generaal VAPH

INHOUD

04 MOBILITEIT

Op weg naar een veiliger vervoer.
Nog veel werk aan de winkel.

07 BLISS

Communiceren met symbolen.
Voor Ingmar een grote hulp.

08 FAM

Meer zorg op maat.
Denken en handelen vanuit de noden van de gebruiker.

10 KORT

12 INCLUSIE INVEST

Een vernieuwend initiatief.
Aangepaste en betaalbare woningen voor personen met een handicap.

14 ANDERSKINDEREN

Smile To Me! Een project dat kinderen in de bloemetjes zet.

15 DE DAG VAN

Lieveke en Nathalie, op de kinderboerderij in Drongen.

16 CULTUUR

Platform-K en het KIP slaan de handen in elkaar. Een ontmoeting tussen twee culturen.

18 PRIORITEITEN STELLEN

De Regionale Prioriteitencommissie.
De middelen fair verdelen en toewijzen.

19 SERVICE

TRANSPARANTIE OVER OPEN PLAATSEN

Sinds begin dit jaar biedt het VAPH maximale transparantie over de open plaatsen in de verschillende (semi-)residentiële VAPH-voorzieningen in Vlaanderen. Zo kunt u via www.vaph.be op elk moment een actueel overzicht raadplegen van de vrije plaatsen in de verschillende voorzieningen. Dagelijks wordt het openstaande aanbod van plaatsen in (semi-)residentiële voorzieningen voor meerderjarigen aangepast. Alle voorzieningen staan overzichtelijk per provincie gerangschikt. Bovendien is er verdere informatie per voorziening beschikbaar. Interesse in een open plaats? Overleg dan met uw contactpersoon Zorgregie voor de volgende stappen. Hou er rekening mee dat er niet telkens onmiddellijk plaatsen vrij zijn.

Meer info: www.vaph.be/data/open-plaatsen

KOM JE OOK NAAR DE STARTDAGEN 'MIJN PERSPECTIEF'?

Het initiatief 'Mijn perspectief' wil de stem van personen met een handicap en hun familie krachtig laten klinken. Ook het VAPH zet hier samen met andere organisaties zijn schouders onder. Je bent van harte welkom op een van de provinciale startdagen.

De minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Jo Vandeuren, maakte enkele jaren geleden een plan: Perspectief 2020. Daarmee wil hij de ondersteuning voor personen met een handicap hervormen en werken aan de wachtlijsten. Einddoel? Een samenleving waarin personen met een handicap écht een plaats hebben.

Wat te verwachten?

- Informatie over het plan van de minister. Wat blijft hetzelfde? Wat verandert er precies?
- Getuigenissen van mensen die al op een vernieuwende manier hun ondersteuning organiseren.
- Een informatiebeurs over het project en de verschillende activiteiten waaraan je kan deelnemen.
- Workshop: gesprek over het zelf beheren van je ondersteuningsbudget.

Voor wie?

- Personen met een handicap en hun familie.
- Professionele ondersteuners indien vergezeld door iemand met een handicap.

Waar?

- Op 4 november in Antwerpen
- Op 12 november in Gent
- Op 13 november in Brugge
- Op 4 december in Hasselt
- Op 11 december in Leuven

Meer informatie? www.vaph.be, informatie@vaph.be of 02 225 85 97

ACTUA

EUROPEES ACTIEPLAN KRIJGT VERVOLG

Net zoals voor het lopende Disability Plan 2006-2015 stelt het VAPH zijn expertise ter beschikking voor de uitwerking van een nieuw Europees actieplan. Het komende Belgische voorzitterschap van de Raad van Europa dat start in november, biedt een uitstekende gelegenheid om mee aan het stuur te zitten.

Het Europese Disability Plan 2006-2015 – vertaald als het 'Actieplan Personen met een Handicap 2006-2015' – heeft de grote verdienste dat het kiest voor een inclusief beleid voor personen met een handicap binnen de overige Europese beleidsdomeinen. Hiermee sluit het actieplan naadloos aan bij de visie van het VAPH inzake inclusief beleid.

Nu het einde van het actieplan stilaan in zicht komt, dringt de opmaak van een nieuw plan zich op. VAPH heeft, in nauwe samenwerking met andere Belgische overheidsdiensten, aangeboden om nogmaals de pen mee vast te houden voor de opmaak van het plan.

Na verschillende voorbereidende vergaderingen met de Belgische partners, schuift het VAPH volgende prioriteiten naar voren tijdens het Belgische voorzitterschap. Zo benadrukken we het belang van 'handistreaming'. Deze term staat symbool voor het 'mainstreamen' van het handicapthema binnen het overige beleid. Daarnaast adviseert het VAPH dat het thema van 'het juridische beschermingsstatuut van personen met een verstandelijke handicap' opgenomen wordt binnen een colloquium dat de FOD Justitie tijdens het Belgische voorzitterschap organiseert. Ten slotte uit het VAPH de gezamenlijke wens om te zetelen in het redactiecomité dat een vervolg moet uitwerken op het aflopende actieplan.

Meer info: VAPH, Rudi Kennes, 02 225 84 68, rudi.kennes@vaph.be

COLOFON

Driemaandelijks magazine van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

Coverfoto: Platform-K • Verantwoordelijke uitgever: James Van Casteren, Sterrenkundelaan 30, 1210 Brussel • Redactie & realisatie: Roularta Custom Media – www.roulartacustommedia.be • Concept en hoofdredactie: Ben Herremans • Coördinatie: Jill Goethals • Vormgeving: Natalie Moutton • Eindredactie: Gerda Waeyaert • Het VAPH is een Intern Verzelfstandigd Agentschap (IVA) binnen de Vlaamse overheid • Een abonnement is gratis. Contacteer de communicatiedienst: VLAAMS AGENTSCHAP VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP • Sterrenkundelaan 30, 1210 Brussel • Tel. 02 225 85 97 • Fax 02 225 84 05 • informatie@vaph.be • www.vaph.be

Op naar veiliger vervoer

Veilig vervoer is niet evident. In de praktijk moet er nog veel verbeterd worden aan de manier waarop rolstoelen en andere mobiliteitshulpmiddelen in een wagen vastgezet worden.

TEKST BARBARA VANDENBUSSCHE

Enkele jaren geleden was een dodelijk ongeval de aanleiding voor het VAPH om meer aandacht te besteden aan het veilig vervoer van personen met een handicap.

“De eindverantwoordelijkheid ligt altijd bij de bestuurder van de wagen, maar producenten van mobiliteitshulpmiddelen kunnen hier ook hun deel van de zware verantwoordelijkheid opnemen. Het gaat hier immers over de meest kwetsbare groep mensen. Sensibiliseren van gebruikers en hun verzorgers over veilig vervoer en werken aan een duidelijke regelgeving zijn belangrijke thema’s waar het VAPH op inzet”, zegt Ivo De Raeymaeker, consultant van het kenniscentrum hulpmiddelen (KOC) bij het VAPH.

Bij het vervoer van mensen in een rolstoel is de transfer van de rolstoel naar de autozetel dikwijls het moeilijkste punt. Kan de persoon in kwestie nog zelf overstappen en een gordel aandoen, dan is

dat het eenvoudigste en ook het veiligste. “Vaak gaat men in een gewone personenwagen een zetel wegnemen om op die plaats de rolstoel te zetten, vertelt Ivo De Raeymaeker. “We kregen heel wat vragen van bezorgde ouders en begeleiders, en merkten dat de richtlijnen en regelgeving heel onduidelijk en complex zijn. Nochtans zijn er wel ISO-normen (*Internationale Organisatie voor Standaardisatie, red.*) voor crashtesten van rolstoelen en voor vastzetsystemen, maar in de verkeerswetgeving zijn deze niet opgenomen.”

Voor een vergoeding of tegemoetkoming

“ DE VLIBANK VERMELDT ALLE ROLSTOELLEN DIE DE CRASHTEST DOORSTAAN.

bij een aanpassing van de wagen is een van de eisen dat er een veilige oplossing voorzien wordt. “We proberen de betrokken partijen daarover zo veel mogelijk te sensibiliseren. Daarom zijn we nagegaan hoe de markt eruitziet en hoe die er volgens ons uit zou moeten zien. Op onze website www.hulpmiddeleninfo.be zijn informatiepakketten over veilig vervoer te vinden. In de Vlibank zijn alle rolstoelen aangeduid die de crashtest doorstaan en aan de ISO-norm voldoen. Zo kan iedereen zelf zien of zijn rolstoel in combinatie met het gepaste vastzetsysteem voldoet.” Het VAPH heeft bij leveranciers van rolstoelen aangedrongen op extra maatregelen. Sinds 1 januari 2013 moet de rolstoelverstrekker mensen informeren over wat ze met hun mobiliteitshulpmiddelen wel en niet mogen doen. En dus ook of de rolstoel gebruikt mag worden als zitplaats in de auto. Elke gebruiker, met een nieuwe rolstoel, moet hiervan op de hoogte zijn.

RISICO'S IN HET VERKEER. De bestuurder kan aansprakelijk worden gesteld.

ZITSCHHELPEN IN HET VERKEER

Rolstoelen zijn slechts een deel van het verhaal, benadrukt De Raeymaeker. “Ook scooters en zitschalen met een onderstel van een rolstoel geven moeilijkheden. De zitschalen zijn maatwerk om de houding te ondersteunen, maar raken niet door de crashtest, zodat de kwetsbaarste groep zo nog kwetsbaarder wordt. Het VAPH levert daarom inspanningen om de producenten van zitschalen te sensibiliseren en zo de veiligheid te verhogen.”

Bij elke aanvraag voor de aanpassing van een wagen waar een rolstoel als zitplaats zou gebruikt worden, moet duidelijk zijn om welke rolstoel of zitschaal het gaat, en moet aangeduid worden of die vervoerd mag worden of niet.

“Het is niet de bedoeling om mensen in hun mobiliteit te beperken. Het VAPH geeft ook een tegemoetkoming bij een onveilige oplossing, maar waarschuwt de aanvragers over de risico’s die daaraan verbonden zijn.

Als er een ongeval gebeurt, en zelfs als de bestuurder van de wagen met een

rolstoel daar niets kan aan doen, kan die bestuurder nog aansprakelijk worden gesteld. We hebben intussen al meldingen gekregen van mensen die een noodstop moesten maken, waarbij de zitschelp met hun kind erin losschoot.”

Conclusie: als je toch een mobiliteitshulpmiddel onveilig moet vervoeren in de auto, kan je die maar best meteen laten verstevigen en veiliger maken.

GEVAAR VOOR PROJECTIELEN

Ook scooters zijn niet zo eenvoudig te vervoeren. Vorig jaar maakte De Lijn bekend aan een label te werken voor scootmobielen die toegelaten zouden kunnen worden op tram en bus. Omdat een scootmobiel minder wendbaar is dan een (elektrische) rolstoel en niet veilig verankerd kan worden op de bus, blijven volgende voorwaarden voor scooters van kracht:

- Men moet voorwaarts op de oprijplaat kunnen op- en afrijden.
- De scooter mag maximaal 130cm lang en 80cm breed zijn.

- Het totaalgewicht mag niet meer zijn dan 300kg (inclusief gebruiker).
- De scooter mag maximaal een draaicirkel van 150cm diameter hebben.

“ SENSIBILISEREN EN WERKEN AAN EEN DUIDELIJKE REGELGEVING ZIJN THEMA'S WAAR HET VAPH OP INZET.

“Tot nu toe zijn er maar enkele scootmobielen die voldoen om als zetel in een auto gebruikt te worden. Autobussen worden gerekend onder zwaar vervoer, dus ligt de tolerantiegraad er wat hoger. Een scooter die niet vastgezet kan worden, kan een projectiel worden bij een ongeval. Bovendien kunnen scootmobielen niet altijd voorwaarts in en uit de bus of

“ OUDERS EN BEGELEIDERS HEBBEN HEEL WAT VRAGEN DOOR DE ONDUIDELIJKE EN COMPLEXE RICHTLIJNEN.

tram, en is de opstapplaats soms te steil of niet rolstoeltoegankelijk.”

In het kader van veilig vervoer werd ook het busjesvervoer voor voorzieningen van het VAPH onder de loep genomen. “Als je in sommige promotiefilmpjes van taximaatschappijen ziet hoe de mensen worden beveiligd, dan roept dat toch wat vragen op”, verzucht Ivo De Raeymaeker. “Gelukkig krijgen we de laatste jaren veel vragen vanuit de voorzieningen, over hoe ze dat het best kunnen aanpakken. En er worden veiligheidsprocedures uitgewerkt.”

“Veilig vervoer van personen met een handicap is niet eenvoudig. De verkeerswetgeving speelt niet in onze kaart. Je mag een stoel uit de auto nemen om er een rolstoel in de plaats te zetten. Maar voorlopig kijkt de automobielinspectie alleen of de vastzet gordels in orde zijn en de veiligheidsgordel aanwezig is, maar niet hoe je erin kan vastgemaakt worden. Het is dus perfect mogelijk dat de verplichte veiligheidsgordel bij een rolstoelgebruiker ter hoogte van de nek komt. De Europese Unie heeft al een richtlijn veilig vervoer uitgewerkt, maar België heeft die nog niet bekrachtigd.” *

Op www.hulpmiddeleninfo.be vind je alle informatie over veilige oplossingen om een rolstoel te vervoeren in een auto, naast andere tips en richtlijnen voor verplaatsingen.

Veilig de auto delen

AVIRA – Autodelen Voor Iedereen met Rolstoelvriendelijke Auto's – is een door het VAPH erkend en gesubsidieerd NGT-project (niet-gereguleerde toelage). Het is een vorm van autodelen die ook door mensen met een mobiliteitsbeperking gebruikt kan worden.

In 2013 sloegen Autopia en Pegode vzw de handen in elkaar. Pegode vzw is de eerste voorziening in Vlaanderen die rolstoelvriendelijke wagens met haar cliënten van het woonhuis in Edegem en de inwoners van Edegem en omstreken deelt. De autodeelgroep kreeg de naam AdelE. Ondertussen telt de groep 32 gebruikers, onder wie de 16 bewoners van het woonhuis.

“In juni 2013 zijn we gestart met een proefproject in Edegem”, vertelt Eva Spruyt van Pegode. “Een woonhuis voor 15 personen met een beperkte mobiliteit deelt een aangepaste Kangoo met de buurt. Er zijn nu zo'n 30 gebruikers, die de wagen gebruiken als aanvulling op hun mobiliteit. Zo kon een dame die in panne viel met haar eigen aangepaste wagen, dankzij de Kangoo toch gaan werken. En een gezin gaat met de Kangoo wekelijks boodschappen doen. Het is de bedoeling dit project nu uit te breiden naar andere locaties, dus zoeken we particulieren en organisaties actief in de zorg (ouderenzorg of personen met een beperking) die een aangepaste wagen willen delen. Hoe meer personen één wagen gebruiken, hoe lager de parkeerdruk en hoe betaalbaarder het wordt voor de mensen zelf.”

Meer informatie over AVIRA: www.autodelen.net/avira, 09 242 32 75 en 0495 88 34 98, autopia@autodelen.net

*ROLSTOELVRIENDELIJKE WAGENS. Marijke verplaatst zich graag veilig.

“Ingmar is assertiever geworden”

De 33-jarige Ingmar kan niet spreken en heeft een aangetaste motoriek door een beschadiging aan de hersenstam. Zijn onvermogen om te communiceren met zijn familie en omgeving, leidde dikwijls tot frustratie en woedeaanvallen. Tot hij zeven jaar geleden Bliss leerde gebruiken.

TEKST EN FOTO BARBARA VANDENBUSSCHE

*NOOD AAN COMMUNICATIE. Geert en Linda met hun zoon Ingmar.

Bliss-symbolen zijn een handig communicatiemiddel voor mensen met een ernstige communicatieve beperking, zoals een motorische of verstandelijke handicap of autisme. De gebruiker kan de symbolen aanduiden op een spraakcomputer of een andere drager (onderlegger, schrift,...). Ingmar gebruikt een spraakcomputer die hij met zijn ogen bedient. Hij was nog maar zes toen hij zich verslikte bij het eten en in coma belandde, met een hersenstamletsel tot gevolg. Later leerde hij SMOG-gebaren gebruiken (zie kader), maar voor hem bleek dat nog niet voldoende.

UIT HET ISOLEMENT

“Het was moeilijk om over andere dingen te praten dan de dagelijkse beslommeringen zoals eten en slapen”, vertelt vader Geert Vantournhout. “We merkten dat Ingmar zich begon af te sluiten en vreesden voor een depressie. Net als iedereen had hij er nood aan te vertellen over dingen die hem bezighouden en hem blij

of verdrietig maken.” Omdat Ingmar erg goed bleek in het opnemen van zelfs vrij abstracte symbolen, werd voor Bliss gekozen.

Geert: “Veel mensen hebben het idee dat iemand in een rolstoel mentaal niet in orde is. Maar Ingmar is een volwassen persoon die ook iets te vertellen heeft, en daarvoor bleek Bliss ideaal. We zijn gestart met een blad met positieve en negatieve gevoelens, en geleidelijk aan hebben we de taal verder uitgebouwd. Dat

is niet eenvoudig voor hem: hij kent alle symbolen uit het hoofd, want de woorden die er voor ons bij geschreven staan, kan hij niet lezen. Het vergt dus wel een grote inspanning om de taal aan te leren en die zo goed mogelijk uit te bouwen.”

“We kijken altijd naar wat actueel is, periodieke gebeurtenissen zoals de feestdagen of vakantie, het netwerk van personen en de basis die altijd beschikbaar moeten zijn”, zegt moeder Linda Dekeerle, die zelf ook symbolen in de computer van Ingmar programmeert. “Dat gebeurt altijd in samenspraak met Ingmar. Als we hem vragen stellen, antwoordt hij door op een symbool te klikken, dat de computer dan uitspreekt. Zo kunnen ook mensen zonder kennis van Bliss betrokken worden bij een gesprek. En hij kan zelfs boodschappen versturen per mail of sms.”

Ingmar gebruikt Bliss minder vaak voor conversaties, maar trekt zich toch minder snel terug in een groter gezelschap. “Je merkt dat hij actiever meedoet, assertiever en meer betrokken is. En als het no-

dig is, zal hij ook zelf wel dingen vertellen. Zijn jongste broer verwacht nu een kindje tegen Kerstmis, en we hebben al een pagina geprogrammeerd met symbolen over de baby. Als hij er vragen over heeft, kan hij die nu stellen. En daardoor voelt hij zich duidelijk veel beter in zijn vel.” *

Op 16 en 17 oktober 2014 is er een Bliss-cursus in Zellik. Van 9.30 tot 16 uur, 't Mankement, Noorderlaan 4, Zellik. Inschrijven kan op 032162990 of per e-mail op gezinenhandicap@kvg.be

Bliss en andere

Ingmar kent ook SMOG (Spreken Met Ondersteuning van Gebaren). Dat zijn ongeveer 600 gebaren die bepaalde woorden of nuances ondersteunen. Naast Bliss en SMOG bestaat er nog andere symbolencommunicatiesoftware. De drie meest gebruikte in Vlaanderen zijn:

- **Betasoftware**: een prentensysteem dat in de eerste plaats werd ontwikkeld voor mensen met autisme.
- **Mind Express**: beschikt ook over een ingebouwde grammaticamodule zodat werkwoorden en verbuigingen automatisch correct worden gebracht. Ook mogelijkheid tot sms, e-mail en foto's met webcam.
- **GRID**: lijkt sterk op Mind Express, maar is naast een goede symbolenverwerker ook sterk in geschreven tekst. Om symbolen en tekst vlot te combineren.

“De keuzevrijheid is het grote pluspunt”

Het VAPH startte in januari 2014 met het FAM-project (Flexibel Aanbod Meerderjarigen). Het doel? Starre structuren rond het aanbod voor meerderjarige personen met een handicap versoepelen. Jos Theunis, afdelingshoofd zorg (VAPH), en Kurt Asselman, directeur subsidiëring zorg (VAPH), over de start en toekomst van het project.

TEKST NATHALIE DIRIX
FOTO'S THOMAS DE BOEVER

Waarvoor staat FAM?

Jos Theunis: “FAM is een organisatievorm die het mogelijk maakt om meer zorg op maat voor personen met een handicap aan te bieden. Concreet betekent dit dat de persoon met een handicap, binnen de voorziening, meer mogelijkheden krijgt om vlotter over te schakelen tussen ondersteuning thuis (ambulant en mobiel), overdag (semi-residentieel) en 's nachts (residentieel). Dat heeft ook tot gevolg dat er niet meer ondersteuning

het personeel van de voorzieningen. De zorgverlener krijgt meer bewegingsruimte om de aangepaste zorg te voorzien en de mens met een handicap krijgt meer inspraak om mee te beslissen over het soort ondersteuning dat hij nodig heeft.”

Hoe ervaren de voorzieningen deze flexibele benadering?

Theunis: “Vandaag zijn er zo'n 40 voorzieningen die mee in het FAM-project gestapt zijn. Volgens hun feedback hebben

dige manier van denken binnen de zorgsector, die van de vraaggestuurde zorg. Dat wil zeggen dat je als zorgorganisatie vanuit de vraag van de klant vertrekt en van hieruit je organisatie vorm gaat geven en niet andersom. Maar FAM past ook perfect binnen de geest van het sociaal ondernemerschap. De tijd van betutteling door de overheid is voorbij. Organisaties willen steeds meer ruimte om op een creatieve manier hun opdracht uit te voeren. Dat is zeker het geval voor zorginstellingen die 'zorg op maat' daadwerkelijk aan hun klanten willen aanbieden.”

Wat zijn de voornaamste voordelen?

Asselman: “De keuzevrijheid die de klant krijgt, is ongetwijfeld het grote pluspunt. Vroeger kreeg hij een all-informule. Een voorbeeld: vroeger hoorde er bij een bepaalde voorziening ook een bepaalde manier van wonen. Nu kan de klant aangeven welke woonvorm hij wil. Wil hij liever alleen in een studio of in een leefgroep wonen, dan kan daar rekening mee gehouden worden. Die evolutie van een gestandaardiseerde formule naar een à la carte concept is een mooi voorbeeld van 'vraaggestuurde zorg' in de praktijk.”

Hoe staan de meerderjarige personen met een handicap zelf tegenover deze benadering?

Theunis: “Het is op dit moment nog wat vroeg om hierover algemene uitspraken te doen. FAM is begin dit jaar van start gegaan waardoor de betrokken instellingen nu volop een omslag maken en

nog niet echt op kruissnelheid zijn. In de toekomst willen we op een consequente manier opvolgen hoe FAM ervaren wordt. Maar om het flexibele aanbod echt tot bloei te laten komen, is tijd nodig. Tijd die de zorginstellingen kunnen benutten om hun structuren aan te passen om hun potentieel ten volle te kunnen inschakelen.”

VRAAGGERICHT WERKEN

Wat is de drijfveer van de voorzieningen die in het FAM-traject gestapt zijn?

Theunis: “Hun drijfveer en onze drijfveer zijn dezelfde. Heel wat instellingen zijn enthousiast dat ze nu de tools krijgen om meer vraaggericht te werken. Dankzij FAM kunnen zij meer in overleg met de klant treden. Dat levert niet alleen betere dienstverlening, maar ook een grotere

jobvoldoening. Vroeger was er door de strikte reglementering weinig ruimte om initiatief te nemen. De voorzieningen ervaren het dan ook als een verademing dat de richtlijnen nu flexibeler zijn.”

Asselman: “Een ander punt: FAM brengt een beter beheer en eenvoudigere administratie met zich mee. De tijd die hierdoor vrijkomt, kan voor andere zaken benut worden. Ook die tijdwinst wordt positief onthaald.”

Wanneer vinden jullie de opzet van het FAM-project geslaagd?

Theunis: “Wanneer blijkt dat er dankzij de soepelere systemen efficiënter gewerkt kan worden. Dat vormt een belangrijke sleutel om de beschikbare werkmiddelen op een gerichtere manier in te schakelen zodat zorg op maat effectief gerealiseerd wordt. FAM zal trouwens het pad

effenen naar de persoonsgebonden financiering. Het concept voor de toekomst waarbij ook de financiering vanuit de klant en niet vanuit de voorziening vertrekt. Dit betekent dan ook dat de gebruikers kunnen rekenen op meer zorg op maat en de kwaliteit van de dienstverlening zal stijgen. Ten slotte biedt het regelluwe kader meer mogelijkheden tot samenwerking. Zorgaanbieders kunnen samen bepaalde taken aanpakken, eventueel zelfs middelen aan elkaar doorgeven voor taken die tussen partners herverdeeld worden. Op die manier kunnen ze onder meer schaalvoordelen genereren.”

Asselman: “Een andere succesfactor is de participatie van de zorginstellingen. Hoe meer respons, hoe sneller FAM zijn ingang in het werkveld vindt. De signalen die we vanuit de zorgsector ontvangen, zijn positief.” ✨

“DE VOORZIENINGEN ERVAREN HET ALS EEN VERADEMING DAT ER NU MEER FLEXIBILITEIT IS.

dan nodig geboden wordt. Hierdoor kunnen er meer mensen geholpen worden met dezelfde middelen. In combinatie met een persoonsvolgend budget zal de persoon met een handicap meer kunnen onderhandelen over welke ondersteuning hij wenst en wanneer hij dit wenst.”

Wat betekent dat in de praktijk?

Kurt Asselman: “Neem dat hij of zij op een bepaald moment binnen zijn voorziening de overstap wil maken van een 'tehuis niet-werkenden' naar een 'tehuis werkenden', dan kan dat nu op een vlottere manier, omdat met FAM de scheidingmuren tussen de verschillende zorgsystemen gesloopt worden. Hierdoor kunnen zorgverleners op een soepelere manier ingezet worden. Dat creëert niet alleen meer mogelijkheden voor de personen met een handicap, maar ook voor

ze met FAM meer vrijheid én meer verantwoordelijkheid waardoor ze zich gesterkt voelen om de noden van hun klanten op een meer klantgerichte manier in te vullen.”

Asselman: “We kiezen er bewust voor om de voorzieningen de nodige tijd te geven om de switch naar FAM te maken. Op basis van hun feedback en ervaringen kunnen we – gespreid in de tijd – bijsturen en het concept verder uitbreiden. We voorzien een beperkte overgangperiode om dit flexibel aanbod in alle voorzieningen in te voeren.”

CREATIVITEIT IS MOGELIJK

Waarom is FAM al niet enkele jaren geleden uit de startblokken geschoten?

Theunis: “Omdat de tijd er nu pas rijp voor is. FAM sluit helemaal aan bij de hui-

Reacties uit het werkveld

Luc Struye
Orthoagogisch directeur
De Lovie - Poperinge

“Wij willen mee aan de wieg staan van het FAM-project. In de eerste plaats omdat we geloven in een benadering waar de vraag van de klant centraal staat. Bij het FAM-concept vertrek je vanuit de kracht van de persoon met een handicap en zijn netwerk en op basis daarvan ga je kijken welke gespecialiseerde ondersteuning er nodig is. Een andere belangrijke reden waarom we van bij de start willen deelnemen, is omdat dit de beste manier is om deze veelbelovende benadering op een constructieve manier mee vorm te geven.”

Heidi Cootmans
Diensthoofd administratie
Huize Eigen Haard - Aarschot

“Ik ben ervan overtuigd dat de FAM-methode een eenvoudigere administratie met zich meebrengt. Dankzij het nieuwe puntensysteem kunnen we op een flexibeler manier werken. Ik denk hierbij vooral aan de extra bewegingsruimte die FAM ons biedt op het vlak van personeelsbeleid. Voortaan kunnen wij als voorziening zelf bepalen met welke profielen we ons personeelsbestand invullen. Dat op zich is een belangrijke stap vooruit. Het geeft ons de mogelijkheid om effectief vanuit de noden van onze klanten te denken, maar ook te handelen.”

Lieve Dekempeneer
Directie De Lork - Brussel

“FAM creëert een regelluw kader en dat sluit volledig aan bij Perspectief 2020. Deze conceptnota legt de nadruk op vraaggestuurde zorg en zorggarantie voor mensen die de ondersteuning het meeste nodig hebben. Met FAM beschik je zowel over voldoende autonomie om dit te realiseren als over experimenteer-ruimte om samenwerkingen met andere voorzieningen uit te bouwen. Wij doen dit met onze partners vzw Zonnelied en mfc Sint-Franciscus, maar ook met partners uit andere sectoren. Ik vind het FAM-traject een fijne ervaring. Het feit dat wij vanuit het veld de kans krijgen om mee vorm te geven aan dit klantgerichte concept, is zonder meer verrijkend.”

KORT

Trefpunt voor ontmoetingen

Na de geslaagde eerste editie in 2013 en de vele positieve reacties, wordt er dit najaar een tweede Trefdag Handicap georganiseerd. De trefdag vindt dit jaar plaats op zaterdag 18 oktober van 10 tot 17 uur in het Provinciehuis Vlaams-Brabant in Leuven.

Dit evenement vormt een uitgelezen ontmoetingsplek voor personen met en zonder handicap. Op deze dag kan er samengewerkt worden aan de wens om volwaardig deel uit te maken van een inclusieve samenleving. Een dag waarop je kan ontmoeten, netwerken, inspireren en geïnspireerd worden.

Via workshops en een themamarkt wordt de dag vorm gegeven en gaan we op zoek naar hoe we meer kunnen bereiken in ons eigen leven, in samenwerking met anderen. Thema's die voor iedereen van belang zijn en hierdoor zeker aan bod zullen komen zijn onderwijs, wonen, toegankelijkheid, tewerkstelling, relaties en seksualiteit, beleidsdeelname, vrije tijd,...

VOOR WIE?

Vrijwilligers, professionelen, personen met en zonder handicap,... Deze dag staat open voor iedereen die geïnteresseerd is en wil meewerken aan een inclusieve samenleving.

ORGANISATIE?

Zes organisaties hebben de handen in elkaar geslagen om deze dag mogelijk te maken: GRIP vzw, Inclusie Vlaanderen vzw, NEMA vzw, Onafhankelijk Leven vzw, Onze Nieuwe Toekomst vzw en VFG (Vereniging personen met een handicap vzw).

Meer informatie op de website: www.trefdaghandicap.be

Congres over visuele revalidatie

Op 9 en 10 oktober organiseert vzw De Markgrave in de KBC-toren in Antwerpen het congres 'Challenges in Visual Rehabilitation'. Het centrale thema is slechtziendheid met focus op de compensatietechnieken die slechtziende mensen kunnen aanleren door training. Het congres richt zich in de eerste plaats op oogartsen. Gereputeerde sprekers uit binnen- en buitenland nemen het woord. Vzw De Markgrave specialiseert zich in visuele revalidatie.

Meer info: 03 237 60 51, www.lowvision2014demarkgrave.be

Een dag vol talent

Kinderen, jongeren en volwassenen met een beperking zijn op zaterdag 11 oktober van harte welkom op het Vida Libre festival, een initiatief van Recreas en VFG.

In de voormiddag zijn er verschillende workshops rond kunst, muziek, dans, sport, koken, circus en genieten. In de namiddag plaatst het festival de talenten van personen met een beperking in een mooi daglicht met een talentenshow. Heb jij een bijzonder talent? Ben je breakdancer, goochelaar, kunstenaar, zanger of pianist,...? Grijp dan je kans om te schitteren op het podium.

Het Vida Libre festival duurt van 9.30 tot 19.30 uur. Om 17.30 uur is het einde van de show en het optreden voorzien. Iedereen kan artiest of toeschouwer zijn. Danny Wuyts, bekend van De Notenclub, sluit de dag af met een Juke-Box festival. Op verzoek zingt hij met en voor de aanwezige tal van hits.

Plaats van gebeuren? Het ALM-gebouw in de Filip Williotstraat 9 in Berchem. Iedereen is welkom tijdens deze speciale dag, oud en jong, mét en zonder beperking.

Meer info en inschrijven: 032854316 of www.recreas.be

Zorgen voor duurzame zorg

De Vlaamse overheid is erg benieuwd hoe mensen de zorg voor een familielid of kennis ervaren. Op welke vlakken zou je als mantelzorgers meer steun kunnen gebruiken om het nóg beter te doen? Ben je tevreden over de dienstverlening? En wat verwacht je van de overheid?

Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en het Agentschap Zorg & Gezondheid organiseren dit najaar een bevraging bij mantelzorgers van kwetsbare personen die een tegemoetkoming van de zorgverzekering ontvangen. Een toevallige selectie van vierduizend mantelzorgers in Vlaanderen zal thuis een brief ontvangen met een in te vullen vragenlijst. Misschien ben jij wel een van hen.

De vragenlijst peilt naar je ervaringen, wensen en noden als mantelzorgers. Antwoorden worden volstrekt anoniem verwerkt. Op die manier help je de Vlaamse overheid de situatie van mantelzorgers beter te leren kennen. De onderzoeksresultaten ondersteunen het beleid bij het uitbouwen van duurzame mantelzorg in Vlaanderen.

Winnaars 'Design with a heart'

De uitvindingen van de jaarlijkse wedstrijd 'Design with a heart' van Handicap International betekenen alweer een mooie stap voorwaarts voor het dagelijkse leven van personen met een handicap.

De wedstrijd belooft praktische uitvindingen die de levensomstandigheden verbeteren. Alleen privé-initiatieven van personen met een handicap zelf, hun familieleden of naasten komen in aanmerking. Commerciële uitvindingen zijn uitgesloten. Ook deze editie waren er verschillende laureaten.

Bij de scholen gingen de studenten Industrieel Ontwerpen (UGent) en Ergotherapie (Howest) met de ZipAid en de Eclips-schakelaar met twee prijzen aan de haal. De ZipAid laat mensen toe om met één arm een rits dicht te doen en dankzij de Eclips-lichtschakelaar kan een hulphond het licht aan- en uitschakelen.

Ook viel er een papa uit Leefdaal in de prijzen. Hij bedacht een handig looprekje voor zijn driejarige dochter met hersenverlamming. Tot slot was er ook een prijs weggelegd voor de gerecycleerde transporttas van Valérie, die een oude jeans recycleerde.

Meer info: www.handicapinternational.be, 022330102, nicole.luyckx@handicap.be

Investeren in betaalbaar wonen

De coöperatieve vennootschap Inclusie Invest bouwt aangepaste en betaalbare woningen voor personen met een handicap. Opmerkelijk aan het initiatief: privépersonen investeren en ouders trekken mee aan de kar.

TEKST PETER VAN DYCK

STERKER DOOR CROWDFUNDING

De volgende stap: geschikte projecten selecteren: kleine projecten in stads- of dorpskernen die de mantelzorg in de kaart spelen. Goed om te weten is dat Inclusie Invest zelf enkel op het vastgoed focust. Het gebouw dat de coöperatieve vennootschap rechtzet of renoveert, verhuurt ze vervolgens aan de projectdrager. Die staat er garant voor dat de mensen die er komen wonen de juiste, kwaliteitsvolle zorg krijgen. Inclusie Invest en de projectdrager werken samen eerst een

organiseren en waarop we het model en het project toelichten. Uit ervaring weten we dat dit veel meer respons oplevert dan een oproep in de krant. De betrokkenheid is cruciaal in ons investeringsmodel. Mensen geven sneller geld aan iets als ze heel concreet weten waar het naartoe gaat.”

OUDERS VERENIGEN ZICH

Intussen heeft Inclusie Invest al in elke Vlaamse provincie een project, waarvan er drie al volledig bewoond zijn (Avelgem,

ZOEKEN NAAR OPLOSSINGEN

Dat de ouderinitiatieven zo'n enorme groei kennen, heeft volgens de afgevaardigd bestuurder van Inclusie Invest te maken met de vermaatschappelijking van de zorg. “Die vormt overigens ook de grondslag van Inclusie Invest: we kunnen als burger niet langer wachten tot de overheid alles oplost. We moeten weer de samenleving betrekken bij het oplossen van problemen in de gehandicaptenzorg, kinderopvang en bejaardenzorg. We betalen belastingen voor de garantie van

*DE REALISATIE IN AVELGEM. Het project is intussen volledig bewoond.

Het idee voor Inclusie Invest rijpte drie jaar geleden bij de Limburgse koepelorganisatie vzw Stijn. Een eerste trigger was het verlangen om woningen voor personen met een handicap anders te benaderen. Men was van oordeel dat de klassieke aanpak – grote wooncomplexen buiten de stadskernen – niet bevorderlijk was voor inclusie. Een tweede aanzet was de wil om tegemoet te komen aan de wachtlijsten. Het tekort aan aangepaste en betaalbare woningen voor personen met een visuele, auditieve, verstandelijke of fysieke beperking is groot. Een ommezwaai in de financiering van de bouwprojecten bleek wenselijk. Met de gebruikelijke mosselavonden en tombola's en met giften en schenkingen wordt doorgaans zo'n 50 procent van de nodige middelen verzameld. Om het kostenplaatje rond te krijgen, was er dus de noodzaak om van giften over te schakelen op inves-

teringen, zodat de privépersonen die een project steunen hun geld niet kwijt zijn. Met een rendement van 1,5 procent zouden particulieren wel te overtuigen zijn om mee in te stappen, zo was de redenering.

HUURPRIJS DRUKKEN

Slotsom: de oprichting van een coöperatieve vennootschap met sociaal oogmerk en een beperkt rendement zou een uitweg bieden. Vzw Stijn vond partners in de vzw's Emmaüs en Pegode uit Antwerpen en Ubuntu uit West-Vlaanderen, en Inclusie Invest was geboren. De kersverse vennootschap ging de dialoog aan met het VAPH en minister Jo Vandeurzen. Het initiatief paste immers in de nieuwe filosofie van het beleid dat je, om iets aan de wachtlijsten te doen, personen met een handicap beter een budget geeft, waarmee ze zelf hun zorg kunnen organiseren, in plaats van de instellingen geld

te stoppen. Inclusie Invest is van mening dat de huurprijs maximaal een derde van de inkomsten van de gehandicapte bewoner mag bedragen. Ook belangrijk in dat licht: het VAPH erkende Inclusie Invest als een organisatie die voorziet in infrastructuur voor personen met een handicap. “Dat betekent dat we nieuwbouw mogen realiseren aan 6 procent btw in plaats van de gebruikelijke 21 procent”, vertelt Wim Bijmens, afgevaardigd bestuurder van Inclusie Invest. “Hiermee worden onze bouwprojecten 15 procent goedkoper, dus dat betekent ook 15 procent minder huurgeld.” Het extra budget dat zo vrijkomt, gebruikt Inclusie Invest niet enkel om de huurprijs te drukken, maar ook om de bewoners meer comfort te bieden. Daarnaast zal Inclusie Invest voor haar gebouwen ook kunnen genieten van een lagere onroerende voorheffing.

goed onderbouwd concept en een correct financieel plan uit. Pas daarna kunnen ze op zoek naar aandeelhouders. Hiervoor biedt crowdfunding een oplossing, een fenomeen dat al in vele sectoren in de lift zit. Bijmens: “Lokaal vinden we vrij makkelijk mensen die 2.000 tot 6.000 euro aan aandelen willen nemen. Plaatselijke mutualiteiten, banken of ondernemingen durven zelfs 20.000 à 40.000 euro te investeren. Heel snel – op enkele maanden tijd – krijgen we de helft van het gebouw gefinancierd. De andere helft halen we voorlopig uit het eigen vermogen van Inclusie Invest en uit steun van de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen.” Via plaatselijke acties bereikt men potentiële aandeelhouders. “De projectdrager schrijft sympathisanten aan”, legt Bijmens uit. “We nodigen hen uit op avonden die we met Inclusie Invest

Zutendaal en Schilde; samen goed voor 37 studio's). Het vierde project (Zemst) zal tegen het einde van het jaar gerenoveerd zijn en voor het vijfde (in Sint-Niklaas) ligt de bouwaanvraag klaar en kunnen de werken vermoedelijk in het najaar gestart worden. In sommige gevallen is een zorginstelling de projectdrager, in andere een OCMW. In Schilde is dat een groep van 12 ouders, die samen een vzw hebben opgericht en de zorg inkopen bij een reguliere zorginstelling. Ouders zullen steeds vaker deze rol op zich nemen. Momenteel begeleidt de door minister Jo Vandeurzen in het leven geroepen Gids voor Inclusieve Projecten en Sociaal Ondernemen (GiPSO) een 50-tal oudergroepen, die een dergelijk project willen opstarten. “Voor de ouders zit de complexiteit in het organiseren van de zorg en de personeelskosten”, licht Wim Bijmens toe.

de zorg, maar de investeringen in de infrastructuur kunnen we niet meer aan de overheid overlaten.” Bij veel van die ouders keert hetzelfde verhaal terug, vertelt Bijmens. “Hun kinderen zaten vele jaren samen in de klas in het bijzonder onderwijs en ontwikkelden een sterke onderlinge band. Na de schoolcarrière rijst er dan een probleem: moeten die kinderen weer uit elkaar getrokken worden? Vaak leeft bij hen de wil om samen verder door het leven te gaan. Vandaar het verlangen van die ouders om een project te creëren dat het mogelijk maakt om hun kinderen te laten samenwonen.” *

MEER INFO:
www.inclusieinvest.be
 011 35 01 00
info@inclusieinvest.be

“Meer samenleven zou de ogen openen”

“Dat iedereen wordt geaccepteerd zoals hij is.” Dat is de vurige wens die Carine Singelé uitspreekt als we haar vragen naar haar visie op inclusie. Ze is moeder van twee ‘anderskinderen’.

TEKST PETER VAN DYCK

Het gezin van Carine Singelé en haar man Thierry Deleu bestaat uit Tanguy, Gill en de ‘anderskinderen’ Luka en Yaëlle, een tweeling. “Het is vervelend als mensen ons nadrukkelijk nakijken”, zucht Carine. “Soms willen ze niet eens voor onze rolstoelen opzijaan. Of ze maken kwetsende opmerkingen. Zeker in het begin was dat heel confronterend, maar we willen onze tweeling niet opsluiten. Vooral Yaëlle kan enorm genieten van een uitstapje.”

Carine en Thierry verloren vrienden, om-

“HET DOET DEUGD OM ERVARINGEN UIT TE WISSELEN MET LOTGENOTEN.

dat die na de geboorte van Luka en Yaëlle uit schrik geen contact meer zochten. “De vrienden die wél zijn gebleven, hebben de moeite genomen om te ondervinden hoe onze tweeling is en hoe je het best met hen omgaat. Dat is volgens mij dan ook de sleutel om een mentaliteitswijziging te krijgen: laat de mensen eens samenleven met mensen met een beperking. Dat zal een eyeopener zijn.”

KINDEREN ONDER ELKAAR

De tweeling is te zwak voor het reguliere onderwijs, maar gaat drie dagen per week naar Het Hoekhuis, een medisch-pedagogisch instituut. Een tijdje geleden is Yaëlle, op voorzet van het MPI, een weekje naar een kleuterschool gegaan. Carine, zelf kleuterleidster, was zeer enthousiast. “Je merkt dan dat die kleuters

★SMILE TO ME! VOORZIET ANIMATIE. Zo beleven kinderen een onvergetelijke dag.

kinderen met een beperking niet anders benaderen. Zo’n initiatief mag er gerust vaker komen.”

Volgens Carine kan de maatschappij nog behoorlijk wat inspanningen doen om meer inclusie te realiseren. “De toegankelijkheid van gebouwen en straten laat nog te veel te wensen over. En ga je toch eens ergens naartoe waar alles aangepast is, dan betaal je daar een meerprijs voor.”

Toen Carine drie jaar geleden Nathalie Rahoens, ook moeder van een ‘anderskind’, ontmoette in het revalidatieziekenhuis Inkendaal in Vlezenbeek, kwamen de twee vrouwen op het idee om Smile To Me! te organiseren, een dag waarop hun kinderen eens in het middelpunt van de belangstelling kunnen staan. Op die speciale dag zijn er animatie (clowns en muzikanten), een snoezelruimte, overall

goede doorgang voor de rolstoelen, verzorgingstafels, een tilsysteem en assistentie door verpleegkundigen voorzien.

“De vrijwilligers en artiesten komen graag terug. Die glimlach van de kinderen: daar doen ze het voor. Stilaan dromen we ook van uitbreiding. We zouden nog meer ouders met ‘anderskinderen’ ertoe willen bewegen om hun huis uit te komen. Het doet zo’n deugd om contact te hebben met lotgenoten om ervaringen uit onze leefwereld uit te wisselen.” ★

MEER INFO:

www.smiletome.be
Op 18 oktober is Smile To Me! al aan zijn derde editie in Sint-Pieters-Leeuw toe.

Samen st•rk op de kinderboerderij

Lieveke en Nathalie helpen wekelijks mee op woensdag op de kinderboerderij in Drogenen. “We mogen hier het domein en de dieren verzorgen”, klinkt het bij het duo. “En dat is iedere keer opnieuw fijn om te doen.”

TEKST EN FOTO ANN BRAECKMAN

De geitjes verwelkomen Lieveke en Nathalie hartelijk op kinderboerderij De Campagne in Drogenen. Iedere woensdagnamiddag helpt het duo mee in de stallen en de weiden. Lieveke en Nathalie zijn onafscheidelijk. Ze wonen samen in een woning van vzw Kompas in Gent, ze werken samen, dus ze poseren dan ook samen op de foto. Dankzij Steunpunt Groene Zorg vzw helpen ze wekelijks mee op de boerderij. Het steunpunt maakt het mogelijk dat mensen uit kwetsbare groepen opgevangen worden op de boerderij en meedraaien bij de dagelijkse activiteiten. Zowel Lieveke als Nathalie heeft een verstandelijke beperking, maar ze werken wel zelfstandig op de boerderij. Al zorgt een begeleider ervoor dat de taken verdeeld worden.

GROENE VINGERS

Het is vooral Nathalie die groene vingers heeft. “Ik houd van onkruid wieden”, verast ze. “Alles ligt daarna weer mooi proper. Daar houd ik van. Buiten werken ontspant me ook. Goed of slecht weer, warm of koud, het maakt me niets uit. Enkel als het heel fel regent of als het vriest, dan werken we niet.”

Het takenpakket voor het duo is gevarieerd. De hokken uitkuisen, de waterbak van de dieren bijvullen, hen eten geven. “En regelmatig de dieren eens knuffelen”, glimlacht Lieveke. “Ik werk het liefst bij de cavia’s en de konijnen.”

En hun werk op de kinderboerderij wordt gewaardeerd. “Ze zijn intussen zo vertrouwd met de boerderij dat ze perfect weten wat ze moeten doen”, zegt begeleider Ellen De Vos. “Beiden hebben

oog voor detail en zorgen ervoor dat hun werk goed gebeurt. En regelmatig krijgen ze complimentjes van het andere personeel of van de bezoekers.” Dat beaamt ook Nathalie. “Bezoekers steken soms

“BUITEN WERKEN IS ONTSPANNEND. GOED OF SLECHT WEER, HET MAAKT NIET UIT.

hun duim omhoog naar ons”, zegt ze. “Dat is wel fijn. Soms spreken ze ons ook aan en stellen ze vragen over de boerderij.” Want Lieveke en Nathalie kennen alle dieren. “Er is geen enkel dier waar

ik bang voor ben”, klinkt het bij Lieveke. “Zelfs niet voor de kippen waar sommige bezoekers wel eens bang van zijn.”

Het duo is vooral gek op de kleine kalfjes en geitjes. “Het is leuk als we ze de papfles mogen geven”, stelt Nathalie. “Iedere week zie je dat de dieren groeien.”

“Dat is het grote voordeel van het project van Groene Zorg”, meent begeleidster Ellen. “Onze mensen halen heel veel voldoening uit dit werk, want ze zien meteen resultaat van hun inspanningen. Hun gevoel van eigenwaarde sterkt aan en ze zijn trots op wat ze doen. Bovendien is er een goede band met de werknemers en weten die perfect hoe ze met onze mensen moeten omgaan. Het is zeker een project dat voor beide partijen loont.” ★

GEVARIËERD WERK. “En regelmatig de dieren eens knuffelen.”

“Dans verenigt mensen”

Wie houdt van dans en muziek moet beslist nu al reserveren voor 'The Beast in the Jungle'. Een ontmoeting tussen de Engelstalige Pakistaanse Brit Taha Ghauri en Kobe Wyffels, een Vlaamse jongen van 27 met het syndroom van Down.

TEKST ANN BRAECKMAN

De dansvoorstelling is een project dat twee uiteenlopende culturen wil samenbrengen. Wat hen bindt: muziek, dans en grunting, inderdaad je leest het goed: grunting, beter uitgelegd als het luidkeels grommen of zingen met onverstanebare geluiden zoals je dat wel eens hoort in deathmetal. Wat die confrontatie tussen beide dansers precies zal opleveren is ook voor regisseur Oliver Roels nog een grote onbekende.

VERHALEN VERTELLEN

Roels is regisseur bij het Gentse theatercollectief KIP. Samen met zijn partner Charlotte Dhaenens regisseert hij 'The Beast in the Jungle'. Het is niet de eerste keer dat ze samenwerken met een persoon met een beperking.

“Twee jaar geleden vroeg Platform-K ons om een voorstelling te maken. Dat was toen een project waarbij twee personen met het syndroom van Down en drie andere acteurs samen op de planken stonden. Kobe acteerde toen ook in de voorstelling, ook voor hem een primeur, maar we hadden toen al het gevoel dat zijn verhaal nog niet volledig verteld was.” Dus werd het plan opgezet om in de toekomst nog eens een beroep te doen op Kobe. Intussen zijn twee jaar verstreken en is het dan eindelijk zover. “Kobe is blijven dansen bij Platform-K en nu presenteren we samen een project waarbij hij zal dansen samen met Taha Ghauri”, aldus Roels. Die heeft al veel goede dingen gehoord van Kobe, al beseft hij wel dat hij voor een uitdaging staat. “Als mensen me vragen waar de voorstelling over gaat, fronsen ze altijd even hun wenkbrauwen”, vertelt hij. Zelf heeft hij al ervaring met personen met een beperking. “Toen ik 16 was, heb ik een tijdje stage gedaan op een lagere school voor kinderen met een beperking. Het plan was om een weekje mee

Wat is Platform-K?

Platform-K is een sociaal-artistische danswerkplek in Gent voor personen met een beperking. Opgericht in 2009 en erkend als sociaal-artistisch gezelschap in 2010. “Aanvankelijk gingen we heel breed”, zegt artistiek coördinator Inge Lattré. We boden een werking waarbij personen met een beperking zich konden uitleven in dans, theater, woordkunst,... maar sinds 2013 hebben we onze aanpak veranderd. De focus ligt nu voornamelijk op dans en beweging.” Platform-K bevindt zich nog in de op-

startfase. “Het is nog wat zoeken”, geeft Lattré toe. “We zijn een danswerkplek en we willen personen met een beperking leren om creatief te zijn binnen dans. Mensen met talent motiveren om naar hier te komen en te leren dansen in ons huis zodat ze zich ontwikkelen tot professionele dansers. Anderzijds beseffen we ook: niet voor iedereen is zo’n professionele aanpak weggelegd, dus daarnaast bieden we ook aan personen met een beperking de mogelijkheid om zich gewoon binnen hun vrije

tijd te amuseren met dans.” “Eigenlijk kan je Platform-K nu zo’n beetje vergelijken met collega-organisaties zoals bijvoorbeeld Theater Stap: zij geven een soort van acteeropleiding aan personen met een beperking, ze werken en onderhouden de vaardigheden om een goede acteur of actrice te zijn. Theatergezelschappen, filmregisseurs stappen op hen af, vragen om een acteur met een beperking en weten dat hij of zij zal kunnen meedraaien in de productie.”

Al moet Lattré wel toegeven dat de werking van Platform-K nog niet zover staat. “Het is een streven om op termijn uit te groeien tot een professionele danswerkplek”, zegt ze. “Vandaar ook dat we naast de opleiding professionele producties op poten zetten zoals 'The Beast in the Jungle'. We willen aan de sector tonen dat personen met een beperking ook kunnen meedraaien in professionele, artistieke producties. Uiteraard, ze hebben een beperking, maar meer nog hebben ze een eigen interessante lichaamstaal waarmee ze communiceren en ook creëren.”

te draaien, maar het beviel me zodanig goed dat ik er een maand aan de slag ben geweest.”

Al ging het toen meer om ‘zorgen voor’, dan ‘werken met’. “Klopt”, beaamt Taha. “Het zal een vreemde ervaring worden, samen dansen, maar het zal zeker een mooie voorstelling opleveren.”

BREAKDANCEN EN JUMPEN

Roels is alvast overtuigd van de slaagkansen van hun project. “Kobe is een ongelooflijk getalenteerd danser”, aldus de regisseur. “Hij deed al langer breakdance en is gek op jumpmuziek, maar dat beperkte zich tot de privésfeer. Bij onze vorige samenwerking was ik echt onder de indruk. In die voorstelling 'Moving Tales' danste Kobe een 'stierenduet'. We merken hierbij dat Kobe ook voeling had met zang, ritmiek en grommen. Toen bleek dat Taha gepassioneerd is door metalmuziek en grunting, besloten we dat het interessant zou zijn dit soort grommen verder te

onderzoeken. Dat resultaat zal te zien zijn in 'The Beast in the Jungle'.”

Al maakt de regisseur het zichzelf niet gemakkelijk. “Kobe spreekt alleen Nederlands, Taha is Engelstalig, Kobe houdt van dance, Taha van deathmetal, maar ik beschouw dat niet als een nadeel. In deze voorstelling ontmoeten twee twintigers elkaar met elk hun interesses en achtergronden. Ik ben de voorbije jaren als choreograaf gefascineerd geraakt door Kobe en Taha; door hun eigen kwaliteiten, hun manier van bewegen en wou daarom heel graag met hen werken. Natuurlijk, we weten al van vorige keer dat we rekening moeten houden met Kobe zijn beperking. Het wordt zaak om de repetities boeiend te houden.”

Ook voor Taha vormt de samenwerking een uitdaging. “We ontginnen onbekend terrein, maar ik ga er mijn hart en ziel in steken om er iets moois van te maken. Dans verenigt ook mensen, dus ik zie dat allemaal goed komen.”

MEER INFO:

Platform-K: 09 261 57 55,
info@platform-K.be
het KIP: post@hetkip.be

'The Beast in the Jungle' speelt op 30 en 31 oktober in Vooruit, op 26 november in CC 't Vondel in Halle en op 24 april op het ENTERfestival in Antwerpen.

Een kwestie van moeilijke keuzes maken

De beperkte middelen voor personen met een handicap zo fair mogelijk toewijzen. Dat is de taak van de Regionale Prioriteitencommissie. Een hele uitdaging in een sector waar de vraag zoveel groter is dan het aanbod. Heidi Tanghe*, lid van de Prioriteitencommissie West-Vlaanderen, licht toe.

TEKST NATHALIE DIRIX / *HEIDI TANGHE IS ACTIEF IN HET BELGISCH ZEE-INSTITUUT VOOR ORTHOPEDIE

VERSCHILLENDE VISIES, VERSCHILLENDE INVALSCHOEKEN. "Als groep gaan we hierover in dialoog."

Hoe is een Regionale Prioriteitencommissie samengesteld?

Heidi Tanghe: "In onze commissie zijn de gebruikers, de verwijzers, het VAPH, de zorginstellingen en het Coördinatiepunt Handicap vertegenwoordigd. Deze mix van mensen zorgt ervoor dat er verschillende visies ontstaan. Dat maakt dat wij als groep de dossiers vanuit verschillende invalshoeken bekijken. Wij willen een zo volledig mogelijk beeld om een zo objectief mogelijke beslissing te kunnen nemen."

Op basis van welke criteria beoordelen jullie een dossier?

Tanghe: "We kijken onder andere naar de draagkracht van het sociaal netwerk van de persoon met een handicap. Dat criterium zal bijvoorbeeld zwaarder doorwegen voor iemand die opgevangen wordt door een 90-jarige dan door een 40-jarige. De moeilijkheid van de situatie is een ander

belangrijk criterium. Een persoon met een handicap die op zeer korte termijn nergens meer terecht kan, zal uiteraard een doorslaggevend element zijn in de beslissing. Wat ook een belangrijke rol speelt, is de kloof tussen de huidige en de noodzakelijke ondersteuning. Iemand die in aanmerking komt voor 24u/24u zorg en vandaag nog geen enkele vorm van ondersteuning krijgt, zal vanzelfsprekend als een hoge prioriteit behandeld worden."

Houden jullie rekening met het traject dat de persoon al aflegde?

Tanghe: "Absoluut. Hierdoor heeft hij beter zicht op de verschillende soorten zorgverlening en kan hij beter inschatten welke ondersteuning het best bij hem past. Hij beschikt met andere woorden over een context van waaruit hij een weloverwogen keuze kan maken. Dat is een pluspunt en speelt dus zeker ook mee in de beoordeling van het dossier." *

TOTAALPLAATJE

Zijn er tips voor personen die een prioritair dossier indienen?

Tanghe: "Wat wij vooral nodig hebben, zijn 'scherpe foto's' van de persoon die een specifieke zorg nodig heeft. Hoe vollediger het plaatje, hoe beter. Elementen zoals leeftijd, omkadering, thuiszorgmogelijkheden, het afgelegde traject, voorkeur voor een inclusieve benadering of niet, zijn een paar voorbeelden van het soort informatie dat we verwachten. De cruciale vraag 'Wat maakt dat jij deze specifieke zorg nodig hebt?' dient zo grondig mogelijk in de aanvraag geargumenteed te worden."

Maar de vraag blijft groter dan het aanbod.

Tanghe: "Ik ben ervan overtuigd dat wij door onze taak op een correcte manier te vervullen, de mensen met de grootste noden kunnen identificeren en hun wachttijd kunnen beperken. Ik stel vast dat we personen met een handicap ook op een professionele manier verder op weg kunnen helpen. Regelmatig zien we dat niet iedereen altijd op de hoogte is van mogelijke oplossingen. Ik denk bijvoorbeeld aan een moeder van een kind met het downsyndroom die in eerste instantie aan 24u/24u zorg dacht, maar niet wist dat er ook aangepaste dagcentra zijn. Later bleek die formule zelfs beter bij haar gezinssituatie te passen. Dit voorbeeld geeft aan dat professioneel advies soms voldoende kan zijn om mensen perspectief te bieden. En daar is het ons echt om te doen. Personen met een handicap uitzicht op een toekomst bieden waarvan ze zelf in de mate van het mogelijke de regie in handen hebben." *

SERVICE

Kwaliteitslabel voor Vlaamse overheidsgebouwen

De Vlaamse overheid gaf Enter vzw en het Toegankelijkheidsbureau de opdracht om een checklist en een kwaliteitslabel te ontwikkelen voor de toegankelijkheid van de Vlaamse overheidsgebouwen. De checklist wordt al meteen toegepast op zes representatieve gebouwen van de Vlaamse overheid.

Op termijn wil de Vlaamse overheid een zicht krijgen op de toegankelijkheidsgraad van alle Vlaamse publiek toegankelijke gebouwen. Elk gebouw moet een classificatie krijgen. Hiermee neemt de Vlaamse overheid een voorbeeldrol op wat kwaliteitsvolle, duurzame en toegankelijke gebouwen betreft. Toegankelijkheid moet daarbij geïntegreerd worden in de bestaande procedures voor het beheeren, huren en bouwen van kantoorgebouwen door de Vlaamse overheid. Het gaat in deze fase om een pilootproject dat ongetwijfeld een vervolg krijgt.

Meer info: www.entervzw.be, 011 26 50 30

Een update van informatie

Twee belangrijke brochures van het VAPH werden onlangs aangepast aan de nieuwste ontwikkelingen.

PAB: een zelfstandiger leven voor personen met een handicap

In de PAB-brochure kom je te weten wat een persoonlijke-assistentiebudget (PAB) is, hoe je het kan aanvragen en waarvoor je het wel of niet kan gebruiken. Ook vind je er meer informatie over de hulp bij de organisatie van het PAB en de aanwerving van de assistent(en).

Hoe een aanvraag indienen bij het VAPH?

Meer info nodig om een aanvraag voor ondersteuning in te dienen bij het VAPH? In de nieuwe brochure vind je een antwoord op vele vragen. Aan welke voorwaarden moet je voldoen? Wat gebeurt er nadat je een goedkeuring gekregen hebt? Er wordt ook uitgelegd hoe in bepaalde gevallen van de aanvraagprocedure kan afgeweken worden. Ook als je niet akkoord bent met een beslissing van het VAPH, geeft de brochure raad.

Beide brochures zijn in te kijken onder de rubriek 'Publicaties' op www.vaph.be. Gratis bestellen is ook mogelijk via 022258597 of informatie@vaph.be

Zorgzwaarte-instrument voor minderjarigen in opmaak

In navolging van het zorgzwaarte-instrument dat in 2012 werd uitgewerkt voor volwassenen, startte het VAPH met de ontwikkeling van een gelijkaardig instrument voor minderjarigen. Dat gebeurt in nauwe samenwerking met experts uit het werkveld.

Dit zorgzwaarte-instrument moet toelaten om de zorgzwaarte van een persoon met een handicap jonger dan 18 jaar objectief en betrouwbaar in kaart te brengen.

Het eerder al uitgewerkte zorgzwaarte-instrument voor volwassenen schaaft volwassen personen met een handicap op drie dimensies in: begeleidingsintensiteit, permanentie en nachtpermanentie. Het is een wetenschappelijk onderbouwde, valide en betrouwbare methodiek.

De ontwikkeling van een gelijkaardige inschalingsmethode gebeurt in nauwe samenwerking met actoren uit de integrale jeugdhulpverlening (IJH). Het toekomstige zorgzwaarte-instrument voor personen jonger dan 18 jaar vormt een aanvulling op de huidige inschalingsmethodes die IJH gebruikt voor indicatiestelling.

Meer info: Studiecel VAPH, 022258574, sofie.heyman@vaph.be

Het VAPH zorgt voor personen met een handicap!

Bij het VAPH kunt u terecht indien u een tussenkomst voor de aankoop van een hulpmiddel wenst. Er zijn veel diverse hulpmiddelen waarvoor u bij het VAPH kunt aankloppen. Ook bij de aanpassing van uw woning of wagen helpt het VAPH u verder. U bent ook welkom bij het VAPH als u een persoonlijke-assistentiebudget wenst. Het VAPH financiert tal van voorzieningen voor personen met een handicap. Voor opvang en begeleiding, zowel bij u thuis als in een tehuis.

Kortom... het VAPH staat voor u klaar!
www.vaph.be

VRAAGJE VOOR HET VAPH?

www.vaph.be
☎ 02 225 85 97

Provinciale Afdelingen
(voor vragen over uw persoonlijk dossier)

Prov. Afd. Antwerpen
Potvlietlaan 5
2600 Berchem
☎ 03 270 34 40
☎ 03 270 34 41
antwerpen@vaph.be

Prov. Afd. Vlaams-Brabant
Vlaams Administratief Centrum
Diestsepoort 6/57
3000 Leuven
☎ 016 31 12 11
☎ 016 31 12 29
leuven@vaph.be

Prov. Afd. Limburg
Ilgatlaan 7
3500 Hasselt
☎ 011 27 43 54
☎ 011 28 51 09
hasselt@vaph.be

Prov. Afd. Oost-Vlaanderen
Vlaams Administratief Centrum
Koningin Maria Hendrikaplein 70
bus 51, 9000 Gent
☎ 09 269 23 11
☎ 09 269 23 39
gent@vaph.be

Prov. Afd. West-Vlaanderen
Vlaams Administratief Centrum
Koning Albert I-laan 1/2 bus 55,
8200 Brugge
☎ 050 40 67 11
☎ 050 39 36 80
brugge@vaph.be

Antennepunt Brussel
Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH)
Sterrenkundelaan 30 - lokaal 004
1210 Brussel
☎ 02 225 84 62
☎ 02 225 84 05
brussel@vaph.be

Open op maandag en woensdag van 9.15 tot 12.15 uur en van 14 tot 16 uur (in juli en augustus enkel op woensdag)